

Projekat otpornosti na klimatske promene i navodnjavanje u Srbiji (SCRIP)

Zemlja:
Srbija

Broj projekta:
50848

Poslovni sektor:
Infrastrukturni sektor Evropa

Vrsta objave:
Javna

Kategorija zaštite životne sredine:
B

Planirani datum zasedanja odbora direktora:
11.12.2019.

Status:
Sagledan koncept projekta

Datum objavljivanja rezimea projekta:
24.07.2019.

Opis projekta

Kao rezultat sve veće ranjivosti zemlje na negativne uticaje klime, i usled zastarele infrastrukture, Vlada Republike Srbije je odlučila da započne sa unapređenjem, širenjem i modernizacijom infrastrukture za navodnjavanje. U okviru nastavka i širenja dugogodišnje saradnje sa EBRD i FAO, ove tri strane su potpisale Memorandum o razumevanju (u daljem tekstu „MoU“) u martu 2019. godine sa ciljem da implementiraju zajedničke aktivnosti koje treba da ojačaju agrarno-prehrambeni sektor u Srbiji. Jedna od glavnih oblasti saradnje koju je uspostavio MoU je investiranje u navodnjavanje i upravljanje vodama, uključujući razvoj programa za zajedničko investiranje u ovom sektoru.

Ovaj program uključuje finansiranje izgradnje i rehabilitacije kritične infrastrukture za navodnjavanje u tri zasebne regije u Srbiji: Negotin (istočna Srbija), Svilajnac (centralna Srbija) i Vojvodina (severna Srbija). Investicije će se finansirati iz kredita Republici Srbiji u iznosu do EUR 30 miliona. Finansiranje Programa je podeljeno na

dva dela: Kredit I (za investicije u Negotinu i Svilajncu) u iznosu do EUR 15 miliona koji treba da se potpiše u 2019. godini, i Kredit II (za investicije u Vojvodini) do iznosa od EUR 15 miliona za koji se očekuje da će biti potpisan u 2020. godini. Program takođe uključuje nastavak političkog dijaloga sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu „MAFWM“) time što će pomoći u pripremi prve Strategije za navodnjavanje u zemlji, kao i petogodišnjeg Akcionog plana.

Ciljevi projekta

U poslednjih nekoliko godina, vlada je počela da prebacuje svoj fokus na reke i odgovarajuću vodnu infrastrukturu. Poljoprivreda igra značajnu ekonomsku ulogu u Srbiji, sa 6% učešća u BDP-u zemlje. Ipak, infrastruktura za navodnjavanje je zastarela i navodnjavane oblasti su i dalje ograničene nedostatkom održivih izvora vodnih resursa.

Pored toga, povećava se ranjivost zemlje na uticaje klime (po skorašnjim istraživanjima, 30 procenata površine celokupne države i 52 procenta obradive površine je podložno opasnostima od poplava usled kiša ili zadržavanja vode usled saturacije zemlje).

Zbog toga je Vlada Republike Srbije rešila da započne proces unapređenja, širenja i modernizacije infrastrukture za navodnjavanje kako bi održala otpornost zemlje na uticaje klime i podržala poljoprivredni sektor, uključujući i pomeranje ka usevima sa većim prinosom. Pored toga, očekuje se da će rehabilitacija zastarelog sistema navodnjavanja i vodne infrastrukture u Srbiji doprineti uštedama u potrošnji vode i energije.

Projekat će implementirati Javna preduzeća za vodoprivredu „Srbijavode“ (Kredit I) i „Vode Vojvodine“ (Kredit II), u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede republike Srbije (MAFWM) i odgovarajućim opštinskim telima.

Uticaj na tranziciju

Uključenost Banke u Projekat nosi sa sobom uticaj na tranziciju potencijalno kroz povećanu efikasnost upotrebe resursa i klimatsku otpornost, kao i kroz stvaranje novih mogućnosti za lokalne poljoprivrednike u regionu, uz promovisanje rodno odgovorne politike i pružanja usluga.

1. Povećanje efikasnosti resursa i otpornosti na klimatske promene

Očekuje se da će Projekat smanjiti podložnost Srbije na rizike klimatskih promena. Srbija se suočava sa konstantnim rastom temperature i sve češćim i dužim sušama. Pored toga, zastareli i neefikasni sistem vodosnabdevanja je velika prepreka za efikasnost i održivost sistema za navodnjavanje. Unapređenje sistema za navodnjavanje će doprineti povećanju efikasnog korišćenja vrednih resursa i povećaće otpornost zemlje na klimatske promene.

2. Stvaranje novih ekonomskih mogućnosti i promovisanje rodno odgovorne politike i pružanja usluga

Od unapređenja sistema za navodnjavanje se očekuje da će stvoriti umeren broj novih ekonomskih mogućnosti (uključujući veći prinos i povećane prihode od useva veće vrednosti), uvesti nove programe obuke za lokalne poljoprivrednike u ciljanim područjima i unaprediti učešće žena i njihovo preuzimanje vođstva u razvoju strategije za poljoprivredu, sa ciljem da se promovišu rodno odgovorne politike i pružanje usluga.

Informacije o klijentu

Republika Srbija

Vlada republike Srbije koju predstavlja Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao odgovarajuće telo zaduženo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

Finansiranje EBRD-a

EUR 30.000.000,00

Dva vezana kredita sa državnom garancijom do iznosa od EUR 30.000.000,00

Ukupna vrednost projekta

EUR 30.000.000,00

Socijalna kategorizacija i uticaj na životnu sredinu

Projekat je svrstan u kategoriju B (u daljem tekstu „ESP 2014“) životne i društvene sredine (u daljem tekstu „E&S“). Detaljna analiza E&S (u daljem tekstu „ESDD“) je potvrdila da su E&S rizici i uticaji određivi i da se može ublažiti njihov efekat obavezivanjem na implementaciju odgovarajućih mera za ublažavanje. Sve u svemu, od programa se očekuje da će imati pozitivan socio-ekonomski uticaj tokom perioda rada jer će poboljšati dostupnost vodi za navodnjavanje i povećati prinos useva i njihovu vrednost.

Komponente Kredita I su bile uključene u ESDD koji je sproveo nezavisni konsultant, dok će detaljna analiza za komponente Kredita II biti zasebno urađena. Iako će se ESDD za Kredit II sprovesti paralelno sa studijama tehničke izvodljivosti, početni pregled komponenti Kredita II je potvrdio da program neće uticati na opštu kategorizaciju projekta i da se komponente Kredita II mogu strukturisati tako da ispoštuju Zahteve učinka propisane od strane Banke. Odgovarajuća pravna akta će osigurati da će se ESDD završiti pre potpisivanja dokumentacije Kredita II i isplate sredstava

Komponente Kredita I uključuju sistem navodnjavanja za Negotin koji će prenositi oko 4.6 miliona kubnih metara vode godišnje, sa brzinom izvlačenja od 1089 m³/s. U okviru ESDD je zaključeno da za Komponentu 1, izvlačenje vode predstavlja 0,008% srednjeg godišnjeg toka Q95 za Dunav i zato ima neznatan uticaj na životnu sredinu koji se odnosi na dostupnost vode i vodene vrste i staništa. Ova komponenta može podleći Proceni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu „EIA“) po državnom zakonu u trenutku kada se projekat dalje razvije.

Ukupno izvlačenje vode u Svilajncu je procenjeno na 1916 miliona kubnih metara godišnje. Test održivosti je indikovao da izvlačenje iz plitkog vodonosnika po indikovanim brzinama ne bi imalo značajan uticaj na dostupnost površinske vode, uključujući i na izvlačenje pijaće vode. Izvlačenje iz Resavske reke brzinom od 0,343m³/s će okvirno činiti oko 20% srednje mesečne vrednosti tokom leta. Pregled toka vezan za životnu sredinu koji je propisan lokalnim vodnim dozvolama je odredio da je rast sa trenutne cifre od 0,399m³/s na 0,5m³/s preporučen kako bi se osigurao kontinuitet rečnog staništa za vodene vrste. Promenjeni tok je unutar prirodne varijacije rečnog toka tokom sezone navodnjavanja i voda neće biti izvlačena tokom sezone mrešćenja riba. Kao deo daljih mera, brane će biti dizajnirane tako da dozvole nesmetano kretanje riba uzvodno i nizvodno. Efektivnost mera za umanjeње uticaja će se razmotriti tokom monitoringa u prvoj godini rada. Po državnom zakonu, EIA nije obavezna za ovu komponentu.

Uticaj faze izgradnje za Kredit I se uglavnom tiče otkupa zemljišta, od kog je većina trenutni otkup za potrebe prava prolaza cevovoda uz određeni broj trajnih otkupa za fiksne objekte. Nisu predviđena nikakva fizička izmeštanja, a ekonomska izmeštanja će biti minimalizovana pozicioniranjem cevovoda duž postojećih infrastrukturnih ruta, npr. puteva, i gde je moguće, okvira polja. Razvijen je Okvir za obnovu sredstava za život, a Planovi za obnovu sredstava za život koji odgovaraju opsegu otkupa zemljišta će biti razvijeni kako bi se uskladili sa Zahtevima učinka PR5.

Od izvođača radova će se tražiti da razviju Plan upravljanja životnom i društvenom sredinom kako bi odgovorili na uticaje koji se javljaju usled izgradnje, uključujući sprečavanje zagađenja, upravljanje saobraćajem i sigurnost i zaštitu na radu i unutar zajednice. Infrastruktura za obe komponente izbegava sva područja osetljivog biodiverziteta i nalazi se na modifikovanom ili poljoprivrednom zemljištu. Time se očekuje da će uticaj na odgovarajući biodiverzitet biti minimalan.

„Srbijavode“, kao implementirajuće telo će razviti i primeniti Politiku i Plan praćenja upravljanja životnom i društvenom sredinom za fazu rada. Pored toga, Kompanija će primeniti Plan angažovanja zainteresovanih strana kao i žalbeni mehanizam za zajednicu u skladu sa PR10. EBRD pruža podršku kroz Tehničku saradnju putem organizovanja obuka za poljoprivrednike o novim tehnikama navodnjavanja, koje će takođe uključiti mere efikasnosti i sprečavanja zagađenja.

Razvijen je Akcioni plan za životnu i društvenu sredinu (u daljem tekstu „ESAP“) kako bi se osiguralo da će Projekat biti sastavljen tako da bude u skladu sa zahtevima PR koji će biti dogovoreni sa Klijentom. ESAP uključuje opšte akcione planove primenjive na Prijekat i specifične radnje za svaku od Komponenti u skladu sa potrebama. Predviđeno je da se po završetku ESDD za komponentu Kredita II ugovori novi ESAP

sa kompanijom „Vode Vojvodine“ koji će biti telo zaduženo za implementaciju ove komponente.

PSD će se ažurirati po završetku ESDD za Kredit II.

Tehnička saradnja

Za projekat je obezbeđena tehnička saradnja do EUR 1.2 miliona

- **EBRD-FAO ugovorni okvir – poboljšanje navodnjavanja i drenaže** (USD 44.000 od kojih se 70% finansira iz Specijalnog fonda akcionara EBRD (SSF) a 30% od strane FAO). Ključni ciljevi su bili identifikacija investicionih potreba zemlje u infrastrukturu za navodnjavanje i drenažu, sagledavanje nacionalnog kapaciteta da implementira projekte navodnjavanja i drenaže i definisanje prioriternih oblasti za investicije u navodnjavanje i drenažu. Ovaj zadatak je implementirala FAO.
- **Tehnička, finansijska i analiza životne i društvene sredine** (EUR 290.000 koju je finansira vlada Austrije). Zadatak uključuje pregled tehničkih nacrti i trenutne i planirane aktivnosti na irigaciji poljoprivrede u oblastima Projekta, revizija društvene i životne sredine za objekte koji će se finansirati iz kredita EBRD, analiza klimatskog rizika, procena ekonomske, društvene i efikasnosti životne sredine za vodu i energiju i doprinos klimatskoj otpornosti Projekta.
- **Priprema irigacione strategije za Srbiju** (procenjeno na EUR 823.000 za koje se očekuje da će biti finansirano od strane bilateralnih i multilateralnih donatora a implementirano od strane FAO). Zadatak će kao rezultat imati donošenje nacionalne strategije za navodnjavanje, uključujući i Akcioni plan za implementaciju Strategije i metodologiju za prioritetni pristup investicionoj i finansijskoj strategiji.
- **Obuka za navodnjavanje i Rodno odgovorno pružanje usluga u Srbiji – Izgradnja kapaciteta za Poljoprivredno savetodavstvo i profesionalne usluge Srbije („AAPSS“)** kako bi se održale kvalitetne ovuke za navodnjavanje i osiguralo rodno odgovorno pružanje usluga (procenjen trošak od EUR 75.000 će se finansirati pod Okvirom za usluge rodnog savetodavstva).

Kontakti u kompaniji

Poslovne prilike

U vezi sa mogućnostima za poslovnu saradnju ili nabavkama, obratite se klijentu.

Za projekte u državnom sektoru, posetite [EBRD Procurement](#): Tel: +44 20 7338 6794
Email: procurement@ebrd.com

Opšti upiti

Upiti u vezi sa projektima realizovanim uz podršku EBRD koji se ne odnose na nabavke:

Tel: +44 20 7338 7168

Adresa elektronske pošte: projectenquiries@ebrd.com

Politika javnog informisanja (PIP)

Politikom javnog informisanja (*eng.* PIP) se utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i sprovodi konsultacije sa odgovarajućim zainteresovanim stranama, kako bi podigla nivo poznavanja i razumevanja strategija, politika i operacija Banke [Tekst PIP-a](#)

Projektni žalbeni mehanizam (PCM)

[Projektni žalbeni mehanizam](#) (*eng.* PCM) je mehanizam EBRD-a kojim se obezbeđuje odgovornost. On pruža mogućnost za nezavisno preispitivanje žalbi pojedinaca i organizacija u vezi sa projektima koje finansira EBRD, a za koje se tvrdi da su prouzrokovali ili će verovatno prouzrokovati štetu po životnu sredinu, odnosno po društvo.

Sve eventualne pritužbe vezane za PCM moraju biti zavedene najkasnije 12 meseci nakon poslednje isplate EBRD sredstava. Možete kontaktirati službenika za PCM (na pcm@ebrd.com) ili lokalnu kancelariju EBRD-a ukoliko vam treba pomoć ili ukoliko niste sigurni u kom roku je potrebno zavesti žalbu.